

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

De probatione spirituum

[urn:nbn:de:bsz:31-300759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300759)

alibi habere compatur. Esset preterea periculum in congelatione. Esset rursus periculum in false credulitatis inductione/et hoc multipliciter. Primo q̄ tanta esset dignitas laicorum circa sumptiones corporis christi. sicut et sacerdotum. Secundo q̄ hoc facere semp̄ fuit et necessitatis/et ita perierunt omnes. et pereunt aliter sentientes facientes aut docentes. Et om̄s generaliter tam clerici q̄ doctores et prelati qui non possentenus opposuerunt se tali consuetudini/verbis scriptis aut sententijs. et q̄ sacramenturam om̄es illi peruerteret. Tercio q̄ virtus huius sacramenti non est principaliter in consecratione q̄ in sumptione. Quarto q̄ ecclesia romana nō rite sentit de sacramentis nec in hoc esset imitanda. Quinto q̄ concilia generalia et specialiter Constantiā. errauerunt in fide et bonis moribus. Sexto multipliciter occasio esset seditionum et scismatum in christianitate nostra/sicut experientia nūc manifestat in bohemia/que seditio nedum ad spiritualem sed temporalem dissipatiōem tendit/nisi dei providentia et regis romanorū prudentia provideant et predisponant.

¶ Finit tractatus aduersus heresim nominam de necessaria communicatione laicorum sub vtraque specie. raptim editus Constantiæ Anno. D. cccc. xvij. die. x. augusti.

Incipit tractatus

eiudem magistri Johannis de Berson/ de probatione spirituum.

Probate spiritus si ex deo sunt/iubet discipulus ille que diligebat Iesus. Neque enim nesciebat illas coapostoli sui sententias. Angelus sathane transfiguratus se in angelum lucis/sic ut fiat demonum meridianum/dum p̄ tenebris errorum/quas ad tempus celare permittitur/luce veritatis claras se fingit offerre. Patuit hoc apud sanctum Martinum visibiliter/pars apud alios plimos inuisibiliter/dum teste bern. sub specie magni boni et ardui/grande peccatum operit suggerit et inducit. ¶ Probare spiritus si ex deo sunt/nō cuiuslibet datum est. sed aliquibus p̄ spūm factum/qui vnus

existens diuisiōes gratiarum distribuit singulis prout vult/ad edificatiōem corporis christi/qd̄ est ecclesia/ cui nūq̄ defuit in necessarijs. Sicut igit̄ nō omnium est prophettare/nec euāgelizare omnium est/nec omnium interpretari sermōes. sed aliquorum ex officio usq̄ in finē seculi. Sic nō omnium est probare spiritus si ex deo sunt. sed quibus datum est. quales sunt spirituales quos unctio docet de omnibus/qui et de omnibus iudicant etiā in die et diem. Quale donum beat⁹ martin⁹ et anthonius et plures alij legunt habuisse.

¶ Probare spiritus si ex deo sunt contingit multipliciter. Uno quidem modo p̄ modum artis et doctrine generalis/sicut p̄ eruditione sacrarū scripturarū/diligenti pioque studio acquisita. Sunt nimirum scripture in quibus putamus nos fidem habere continentes arte/falsos prophetas a veris/et ab illusionibus reuelationes cognoscendi. Alius inuenitur modus p̄ inspiratiōem intimā/seu internū saporē/sive p̄ experimētalem dulcedinē quandā/sive p̄ illustratiōem a moribus eternis/effugātem tenebras omnis dubietatis. hoc autē est māna absconditū et nomē nouū in calculo scriptum/quod nemo nouit nisi qui accepit. hoc Gregorius in dyalogo. hoc Aug⁹. in de confessiōe de seipso et matre. hoc Hugo de arra anie. cum pluribus alijs notauerunt. ¶ Probare spiritus si ex deo sunt/p̄ regulam artis generalis et infallibilem/pro particulari casu aut nō pot̄ aut vix pot̄ humanit⁹ fieri. sed requiritur donum spūs sancti. qd̄ ap̄ls nominauit discretiōem spirituum/quo dono fit ut mens nedū in se et de se sciat probare spiritus si ex deo sunt. sed etiā de alijs et i alijs noscit. Sic autē est mod⁹ terci⁹ alius a predictis/probandi spūs. qm̄ primus est doctrinalis/secus est experimētalis. terci⁹ officialis ex officio hierarchico atq̄ spirituali dono p̄cellus. Itaq̄ sicut nemo nouit quod sunt spiritus nisi spiritus. Ita nō cognoscit infallibili certitudine ea que p̄ sola experimētalem noticiā vel sentimētū interius et sensum aguntur in alterius animo. Quemadmodum ergo tradere regulā generalem/que distingueret infallibiliter inter visionem somnialem et illā que fit in vigilia/nullus facile posset/propter varias similitudines inter vtrasque visiones. multo magis in proposito. Scit nihilominus homo vigilans se certitudinaliter et experimētaliter vide

De probatione spirituum

re. quis non ignoret se habuisse in somnijs visiones valde vicinas et similes sue vigilie/ adeo quod somnium suum narrare somnando quadoque videatur. quis dicat seneca esse vigilantis somnium narrare. Scit similiter homo spiritualis in vigilia vere lucis diuine positus. videre se diuina que videt. vere sentire/odorare et sapor. Quare. quia vigilat. Potest nihilominus cogitare ex se vel alijs quod non nunc ponitur in quodam somnio naturalis cognitionis/ aut diabolice illusionis. qui dum sic se habet et quod ammodo dormit ad diuina. putare potest quod vigilet ad ea. sicque falli. Vidit hoc beatus Gregorius asserens spiritus prophetarum non semper esse in potestate vel distincta cognitione prophetarum. Probans hoc per Nathan qui ad dauid cogitantem edificare domum dei respondit Domine quod est in corde tuo vade et fac. quonia dominus tecum est. Cuius contrarium ipsa nocte reuelauit ei deus. Probare spiritus si ex deo sunt ex primo modo (qui magis est ad propositum videlicet per scripturam sacram et eruditos bonos in eadem/ quia de puerse viuentibus quale iudicium nisi puerum et illusorium reportare sperabimus) contingit multipliciter et sufficienter quantum ad presentem spectat militiam/ et ad statum communem viatorum. Quia super re/ nedum unum et ab uno/ sed plures a diuersis tractatus compositos inuenimus: quos nunc manualiter habere fas esset/ et diligenter inspicere dum in hoc sacro concilio querit tractari de canonisatione sanctorum/ et examinatione doctrinarum suarum. presertim unius que Brigitta nominat/ assueta visionibus quas nedum ab angelis/ sed a christo et maria/ et agnate/ et ceteris sanctis familiaritate iugis sicut sponsus ad sponsam loquitur/ se asserit diuinitus suscepisse. Est autem utrobique vel in approbatione vel in reprobatione periculum. Approbare enim falsas et illusorias aut frivolas visiones pro veris et solidis reuelationibus. quid indignum/ quod alienius ab hoc sacro concilio. Reprobare vero nunc eas que multifarie multisque modis quaqua verum/ per diuersas nationes probate dicunt/ non parua exinde scandalorum in christiana religione et deuotione populorum formidatio. Denique in ipso etiam silentio et dissimulatione. ex quo res in medium posita est/ non nihil esse discriminis pre-

mescimus. Inuenire vero medium aliqd expedire inter hec extrema. laudabile quidem sit aut affectabile sit nec dum satis certum exploratum. Probare spiritus per modum artis et doctrine/ sicut tota deiceps versabitur intentio: nemo perfecte potest per solam sacrescripture eruditionem/ qui non etiam expertus sit in semetipso variam affectionum spiritualium pugnam/ tanquam ascendit nunc in celos/ nunc descendit in abyssos/ et viderit mirabilia dei in profundo. Nam qui nauigant mare hoc mysticum diuersarum affectionum quasi collidentium se fluctuum. enarrant mirabilia eius. Inexpertus autem talium quid nouit eorum. Dic autem est quartus modus probationis spirituum. Ceterum puto differentiam inter homines quos loquimur/ unum theologum/ alterum contemplatiuum/ talem esse. qualis est inter peritum in arte medicine et inter expertum seu praticum in eadem qui duo posse conuenire in eodem nullus dubitauerit. Sic fit et fieri potest domo propicio/ ut idem sit in scripturis sacris eruditus/ qui simul in contemplationis exercitatione probatus est. Hunc vero talem habere vult materia presens. sicut alias scripsisse dum de tractatu quodam spiritualium nuptiarum sermo fieret meminimus. Probare vero spiritus isto modo doctrinaliter/ dum querimus in alienis personis: quarum corda neque videri neque scrutari datur. oportet ut ab operibus signa sumamus dicente christo. A fructibus eorum cognoscetis eos. Fallit tamen unum signum vel pauca/ si non in unum plura conglobauerimus Ita enim tradit Tullius. ita Boetius. ita Aristoteles in coniecturali causa faciendum. Sed quonia infinita est quidem hominum signorum confusio/ coartemus ad pauciora et dicamus sub huius metro. Tu quis quid quere. cui qualiter. unde requere. Quis est cui fiat reuelatio. Quid ipsa continet et loquitur. Quare fieri dicit. Cui per consilio detegit. Qualiter viuere/ et unde venire reperit. Probatio spirituum dicitur quare fieri/ consideret in primis persona suscipiens visiones/ si sit boni et discreti iudicij/ rationis naturalis/ quare leso cerebro turbat iudicium rationis. Si lesum fantasias patiatur non magno opere querendum est a quo spiritu veniant melancholicis illusionibusque visiones/ ut per in freneticis/ in egrotis varijs/ qui vigilantes se talia videre putant. audire. gustare etc. qua-

de hanc p[ro]p[ri]etate

propter rubeam yoni B
apocryf

lia somnantes patiuntur. Habet preterea
quelibet passio profundata / suam lesionē
suam ebrietatem. suum vt **O**rigenes loq/
tur demonium. Pater in philocaptis. in
zelotipis / r iracūdis. i inuidis / et auaris.
Unde poeta. An qui amant sibi somnia
fingunt. Queritur ergo si psona sit noui/
tia in zelo fidei. quia nouitius seruo: cito
fallitur / si regente caruerit / presertim in a/
dolescentibus r feminis / quarum est ardor
nimius. auidus. vari⁹. effrenis. ideoq; su
spectus. Rursus plurimū refert attendere
qualis sit r fuerit psona. qualiter erudita.
quibus assueta. quibus delicata. cū quibus
cōuersata. si diues / vel egena. In pria sup
biam vel secretam voluptatem. in altera
fictiōem timebimus. Hoc sup omnia con/
ueniet obseruare / ne lateat interior super/
bia spūalis / quā **B**ernardus vere nomi/
nat subtile malum / quoniā r hec de humi/
liatione sua nascitur / de sordibus / r cilicio
de ieiunijs r virginitate. imo r de sua mor/
te / suos cōtrario trahit originē. Quid igit
tur erit tutum a supbia / cū nec ipa virtus
tuta sit ab ea. Est autem supbia quedā in
intellectu / dum nō vult subijci alieno iudi/
cio / sed innititur proprio. Quedā in volū/
tate / dum renuit obedire. r hec citius dep/
benditur / ideoq; facilius corrigitur q̄ pri/
ma. ¶ **P**robatio spirituum respicit ne duz
psonam que visiones patitur. sed visionū
qualitatem / si vera sunt omnia / etiā vsq; ad
minimā propositionē. quoniā in spiritu
veritatis falsitas non est. in spiritu autem
mendaciū mille quādoq; sunt veritates a/
perte / vt in ynica latenti falsitate decipiat
Hac ratioe prohibuerūt a testimonio ve
ritatis quā fatebantur / christus demonia
cos / et paulus phitonissas. Si preterea sit
in visionib; sapiētia / que de sursum est cū
suis titulis quos **J**acobus enumerat. pri
mū inquit pudica est. deinde pacifica. mo
desta. suadibilis. bonis cōsentiens. plena
misericordia / r fructibus bonis. iudicans
sine simulatione. Si rursus excedāt he visi/
ones cōmunē intelligēdi modū / vel i scri/
ptura sacra positū / vel in ratione naturali
vel morali collocatū. quia si nō videretur
illud asseribi frustra reuelationi. Quod i
scriptura semel locutus est de⁹ / sicut **J**ob
loquitur / idipm nō reperit. Onerosus q̄p
pe esset ne dicam⁹ vanū visiones sup visio
nes in immēsum multiplicatas / debere re

cipere tanq̄ ab ore dei prolatas / ac deind
certissima fide credēdas. Sicq; demū no
stra fides nostras religio quas deus / teste
Augustino / voluit sub paucissimis conti
neri articulis / redderetur plus absq; vlla
cōpatione q̄ lex vetus onerosa. Vnc cla
re memorie magister **H**enricus de bassia /
comprimendā esse tot hominū canonisa/
tionem scripsit. Vnc alia ratio sumitur /
q̄ omisso diuinarū scripturarū studio / ma
gna pars christianozū / ad has visiones id
placentiores. quia recentiores cōuerterēt
oculos et aures prurientes / sicq; necessa/
ria nescirent. quia iuxta **S**enece verbum
superuacua didicissent. Sint oportet in
omni reuelatione **M**oyse r **H**elyas / h est
fm venerabilem **R**ichardum testimonia
legis r prophetarū p totum alioquin su/
specta est. Et inde sit perspicuum q̄ neces/
sarij sint theologi in canonisationib; san/
ctorum / r examinatione doctrinarum. ¶
Probatio spirituum requirit vt psona cui
visiones huiusmodi recitantur / habeat se
prudenter r cautissime. presertim in prin/
cipio cōsideret acriter quare mouetur hec
persona secretum suum pandere. sup quo
fiet ista cōsideratio. Caue ergo q̄sq; eris
auditor aut psultor. vt n̄ applaudas tali
pstone. nō obinde laudes eam. nō mireris
quasi sanctam / dignamq; reuelationibus
atq; miraculis. Obsiste pon⁹. increpa di/
re. sperne eam. cuius sic exaltatum est cor
r elati sunt oculi / vt ambulet in magnis et
mirabilib; super se / vt digna sibi videatur
que nō humano aliozū more operetur sa/
lutem suam / per doctrinam scilicet scriptu
rarum r sanctorū / cum dicamine ratiois
naturalis. nisi consilium habere psumat /
r putet nedum ab angelis sed a deo / nedū
semel in necessitatib; / sed pene iugiter / ve/
lut in quotidianis colloquutionib;. Talem
admone non sublime sapere. sed sapere ad
sobrietatem. quoniā verissime ait q̄ dicit.
Superbia meretur illudi. r eo dignius / q̄
instar pharisei latentem herentemq; ossi/
bus supbiam / sicut nec phisicus febrilem
calorem / supbus attendit. Quid enim fa/
cilius q̄ se vilissimū peccatorem dicere: s;
veraciter simpliciterq; ita sentire ex inti/
mis / hoc diuini muneris. nō humani soli
us exercitiij. Enarrenē exēpla sanctorū pa/
trū q̄ curiositatē hmoi visionū vl miracu
lorū pniciosissimā fallacissimāq; refugerūt

De probatione spirituum

A qua se Augustinus liberatū i suis p̄fessionibus gloriatur in domino. quā p̄te rea domin⁹ Bonauētura abhorrendam nimis esse determinat. totoq; conatu repellendā. nūc orōnib; nūc increpatiōib; seu flagellatiōib; pp̄ie mētis ⁊ corpis. exemplo illi⁹ qui vt temptatiōe careret sup̄bie/ q̄siuit et obtinuit a dño/ vt p̄ tres menses demoniaca vexaret obsessiōe. Alter sc̄toꝝ patrū dū sibi demon trāfiguratur in ch̄ristū diceret. Ego sum ch̄rist⁹ p̄sonaliter vi sitans: qz dign⁹ es. p̄festim clausit oculos vtrāq; manu/ vociferans. Nolo hic ch̄ristū videre. satis est/ ip̄m in gloria si videro. moxq; disparuit. Alter sub alijs verbis si milē in hmōi illusionē fuauit humilitatē. Uide inquit ad quez missus sis. ego certe talis nō sum q̄ dign⁹ sum hic videre ch̄ristū. Alterū qz nolebat intrare templū/ dicens sibi satis esse. qz oculis corporeis aspexisset ch̄ristū. colligauerāt catenis. solvere ieiunius. carnib; vesci. vinūq; bibere cōpulerūt. sicq; timore cōpresso sanatus est. **O**pponet forsūt aliq; ex ap̄lo iubēte. Nolite inq̄t sp̄m extinguere. Si sit ḡ visio a sp̄s̄sancto/ que nihilomin⁹ repellitur. qd hoc est nisi sp̄s̄sancto resistere/ suā qz nascentē grām suffocare. Sed profecto sp̄s̄sanctus/ q̄ se dat humilib; nequaq; ex humiliatiōe quā p̄ditimus se subtrahet. Intrabit pot⁹/ et i bñplacito suo deducet victor sup̄ excelsa aniam hāc in oculis suis vilem/ ⁊ absq; vlla ruga fictiōis humilē ⁊ simplicē. Porro dici nō pōt/ q̄ntum hec curiositas/ vel cognoscēdi futura et occulta/ vel miracula vidēdi/ vel faciēdi/ sefellit plurimos/ ⁊ a vera religiōe frequēter auerterit. hinc sup̄stitiōes in pplis q̄ religiōē inficiūt ch̄ristianā/ dū sicut olim indei sola signa q̄rūt. duz imaginib; exhibēt latrie cultū. dū insup̄ hoībus nec dū canonisat̄ scripturis q̄z nō autēticis/ plus q̄ sanctis in euāgelio p̄stant fidem. **P**robatio sp̄rituū cōsiderat quare fieri dicunt visioes/ p̄sertim q̄ sine/ nedū proximo. nedū ap̄to/ sed occulto ⁊ longi quo. Potest itaq; finis primus apparere bon⁹ ⁊ salubris ⁊ deuotus/ ad edificatiōē aliorū/ q̄ tandē prolabetur in multiplex scandalū/ dū vel nō respondēt vltima primis/ v̄l aliud falsū/ fictūq; dephendet in p̄sonis fuisse/ quod reputabat sanctitatis ⁊ deuotiōis. Docuit hoc etas n̄ra/ de p̄dicatiōib; dñorū Jo-

bannis de varēnis ⁊ Johānis buss ⁊ similib; . Rursus dū aliqd fieri potest p̄hūanaz industriam. sit hoc in vita. sit in doctrina. quare necesse est vel q̄rere vel expectare diuinā celit⁹ allocutiōē. Hoc nēpe tentatiōni dei q̄ honoratiōi apparet simili⁹. **L**eterū finis artēdēdus est q̄re sit cōmunicatiō taliū visionū alteri p̄sonē. vtrū ad ostērationē vel ad necessitatē/ vtrū ad dandū vel recipiendū consiliū. vtrū fiat experto l̄ inexperto taliū. qz si videat̄ hec p̄sona q̄rere t̄mmodo consiliū ne fallat/ videndū est si parataz se monstrat obedire consilio alioquin iam de curatione vix spes erit. q̄ niā vt dicit Johānes climachus/ non iaz eger demone tentante se/ qz fact⁹ est sibi demon. **A**uero dicit aliquis. hec idcirco p̄sona non credit alieno iudicio/ qz de suo certa est/ p̄ reuelatiōē intimā ⁊ secretam. Sed p̄fecto nō est diuisionis deus vt vni menti se reuelat vnū/ ⁊ p̄ alterū similit̄ mentem est/ vt dicat vnū contrariū. Ita qz si visio ex deo fuit/ nō dissipabit i humiliante se sub alieno iudicio p̄pter deū/ sed vigorabit amplius ⁊ vincet. **Q**uocirca tradimus p̄ cautela/ qz in huiusmodi visioib;/ nedū suspensum teneat iudiciū ex emplo beati Ambrosij ⁊ Luciani p̄s̄byte ri. Sed dicat reuerenter cū Petro. Eciā me dñe/ qz peccator sum/ qz vilis sum. qz visioib; tuis indignus sum/ quas hic ne qz quero. nec accepto. sed repello. sit in celo nō in hoc seculo visio tua/ tota merces mea dñe deus. ⁊ sufficit/ quid ad me de visioib; tuis in hac vita. quid de superior meorū monitiōibus: mitte potius obsecro quē aliquādo missurus es. ⁊ me meus spiritus hūili tegat obscuroq; loco. **A**ltera potest addi sup̄ huiusmodi visioib; recipiendis cautela/ qualē de somnijs tradidit vnus dicens. Si monitiōes aliquę bone inquit fieri videantur in somnijs/ vel ex persona defunctorum/ vel aliunde recipiantur. eas non quasi somnia penit⁹ abijciendo. neq; eis ex aduerso velut autēticis vel diuinis adberendo/ recogitentur potius tanq̄ rememorationes aliquę ad faciendum bona/ vel mala declinandū/ iuxta somniorum qualitatē. **P**robatio spirituum considerat qualiter et quomodo persona que visiones se habere dicit conuersatur. an in secreto vel in publico. an in vita actiua v̄l p̄tēplatiua. an i de

notione nimia q̄ notā affert in vestimētis
 ⁊ ceteris. aut si cōmunē habz cōuersionē
 accōmodā bis q̄bus cōiuit. Doc precī
 pue p̄siderare necesse est si sit mlier/qualit
 cū suis cōfessoribz p̄uersat ⁊ instructoribz.
 si collocutionibz intēdit p̄tinuis/sub obtē
 tu nūc crebre cōfessōis. nūc proluxe narra
 tionis visionū suarū. nūc alterius cuiusli
 bet cōfabulatiōis. Expertis crede/nomi
 natim Augustino ac dño Bonauenture.
 vit est altera pestis v̄l efficacior ad nocen
 dū v̄l insanabilior. Qd si nihil h̄ret aliud
 detrimētū nisi t̄p̄is p̄ciosi latissimam hanc
 p̄sumptiones. abunde diabolo satis esset.
 Habet aliud scitote. habz insanabilē vidē
 di loquēdiq̄s (interim de tactu silentiū sit)
 p̄uriginē. Euenitq̄ illud de didone ap̄d
 poetā. herent in fici pectore vult⁹. Verba
 q̄ nec placidā mēbris dat cura q̄etes. Lū
 tū in pace sit dei loc⁹. Nullus idcirco mi
 rabif. si tales ad fabulas p̄uersi auertunt
 a veritate. Si p̄terea mulieres he curi
 agentes sunt. q̄ies notat ap̄ls/ sp̄ discētes
 ⁊ nunq̄ ad sciam veritatē p̄uenientes. vbi
 aut nō est v̄itas sit vaitas ⁊ falsitas necesse
 est. Probatio sp̄um p̄siderat v̄n sp̄s
 veniat aut q̄ vadat. Itaq̄ Bern. testatur
 h̄ in se nūq̄ sciri datū eē. q̄ tū expt̄ se plu
 ries asserit hūiliter sancti sp̄s p̄ntiam ex
 intimo motu cordis siue mētis. Mirabi
 tur igit fortassis aliq̄s. q̄ pacto p̄sona sta
 tus inferioris/dicat se frēq̄nter agnoscere
 v̄n sp̄s veniat. p̄sertim cū dixerit christ⁹
 nichodemo. Vocem inq̄t eius audis ⁊ ne
 scis v̄n veniat aut q̄ vadat. Quid porro q̄
 in spiritibz diuersis multa in inspiratiōibz
 inuenit similitudo. Est enī sp̄s de⁹. spirit⁹
 angelus bon⁹. sp̄s angel⁹ mal⁹. sp̄s hu
 man⁹ tam rōnalis q̄ aialis. Potest autē si
 millis visio spirari p̄ quēlibz hūc sp̄s suo
 modo. longe q̄ tū diuerso/sz diuersitatem
 faciliē p̄cipi q̄ daz similitudo nō sinit ap̄d in
 exp̄tos taliū/q̄ neq̄ p̄ seip̄os ex acumie i
 genij. neq̄ p̄ eruditōez i theologicis/ l̄ phisicis
 disciplis. neq̄ p̄ alioz traditionē sciūt ta
 lia distinguere. Certe nec mirandū cū pau
 cissimos inueniam⁹. q̄ plene sciūt secerne
 re cogitatiōes ⁊ affectiōes siue rōnalis ani
 me vt rōnalis est/ ab illis q̄ sunt animales
 videlicet in sensu cōmuni v̄l organo fantā
 sie. Quē inuenies p̄cor ex timētibz deum/
 peccataq̄ fugientibz/ q̄ semp ⁊ in oibz ad li
 quidū p̄spiciat dū tēp̄tatiōes vigēt/ si sen

sus eoz sit t̄mmodo in imaginatiōe v̄l cō
 sensus in rōe. Adeo non facile ē discernere
 sensuz a p̄sensu. Quāto plus hz difficultra
 tis p̄batio q̄druplicis p̄notati sp̄s/ dum
 videlicet instinct⁹ vnus/ v̄l inspiratio ve
 bemens tangit mentē/ si sit a deo/ l̄ ab an
 gelo bono/ aut malo/ v̄l a p̄prio sp̄u būa
 no. Cui⁹ rursus sensus portio duplex su
 perior ⁊ inferior ascripta est. Cui⁹ sentire
 diuisionē p̄fecte dat illud ybbū dei: q̄d per
 tingit vsq̄ ad diuisionē sp̄s ⁊ aie. Qua
 lē in se diuisionē passa erat q̄ exclamauit.
 Magnificat aia mea dñm. Dehinc secer
 nens sp̄m ab aia: subiungit. Et exulta
 uit sp̄s me⁹ in deo saluari meo. **¶** Dec
 interim sub cōpendio cursim notata sint
 q̄tin⁹ dū ad singularia descēdendū erit/ fa
 cili⁹ hac occasione sapiētiores diiudicent
 p̄suasum h̄ntes viuere hoīem/ cui⁹ nomē
 sit in libro vite/ cui pluries ⁊ in pl̄ibz p̄so
 nis hui⁹ t̄p̄is: datū est experiri ⁊ praticare
 omnia que dicta sunt.

¶ Finit tractat⁹ de p̄batiōe sp̄uz magi
 stri Johis de gerson cancellarij parisiē.
 in Constantia. Anno dñi. D. cccc. xv. in
 die sci Augustini t̄p̄e general' p̄ciliij inibi
 celebrati/ edit⁹ p̄pter aliq̄ q̄ de canonisati
 one Brigide in p̄fato cōcilio oriebantur/
 sub. r̄ij. p̄siderationibz cōp̄ehensis.

Tractatus eiusdem

Cancellarij parisiē. de examinatione do
 ctinarum.

Atendite a falsis p̄phetis
 clamat christ⁹ sūmus do
 ctor n̄r. Cui cōsonat ap̄ls
 su⁹ doctor in v̄itate. Do
 ctoris inq̄t varijs ⁊ p̄grī
 nis nolite abduci. Patres
 ⁊ fr̄es/ q̄ hz aures audiēdi audiat. qz nulla
 monitio salubrior. nulla si negligat pote
 rit eē piculiosior. Quia sic venenū corpus
 enecat. sic p̄phetie false/ sic doctrine varie
 ⁊ p̄grine trahūt aias ad interitū/ non q̄lē
 cūq̄ s; eternū. Turbāt insup ecclias/ poli
 tias demū oēs t̄pales ⁊ sp̄iales euertunt.
¶ Quapropt̄ occasionibz intra cor ab ex
 traq̄ susceptis. p̄posuit n̄ra sedulitas opu
 sculū cōponere. q̄druplici mō de examia
 tiōe doctriaz. P̄mo theologicā. sc̄do ex
 eplariē. t̄cio p̄hiscalr. q̄rto p̄ticalr. P̄m
 mod⁹ q̄ p̄nt̄ ē opusculi/ sex cōsideratiōes